

PROGRAMA ORGANIZACIÓ I DIRECCIÓ DE CENTRES CURS 2011-2012

1.- FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Còdig	33602
Nom	Organizació i Direcció de Centres
Curs acadèmic	2011-2012

	Usuari intern Universitat
1	Calvo Penadés Consuelo María

2.- RESUM

L'assignatura d'Organització i Direcció de Centres té caràcter de formació bàsica, situada en primer curs i amb 6 crèdits que suposen una càrrega total per a l'estudiant de 150 hores, entre les quals es troben les 60h de caràcter presencial i les de consideració no presencial amb un total de 90 hores.

L'assignatura té un caràcter introductori i té com objectiu fonamental que els estudiants siguin capaços de situar-se en una relació reflexiva sobre l'escola, analitzant el seu paper dintre d'una societat democràtica i descobrint les ferramentes organitzatives amb les que compta per a aconseguir-ho.

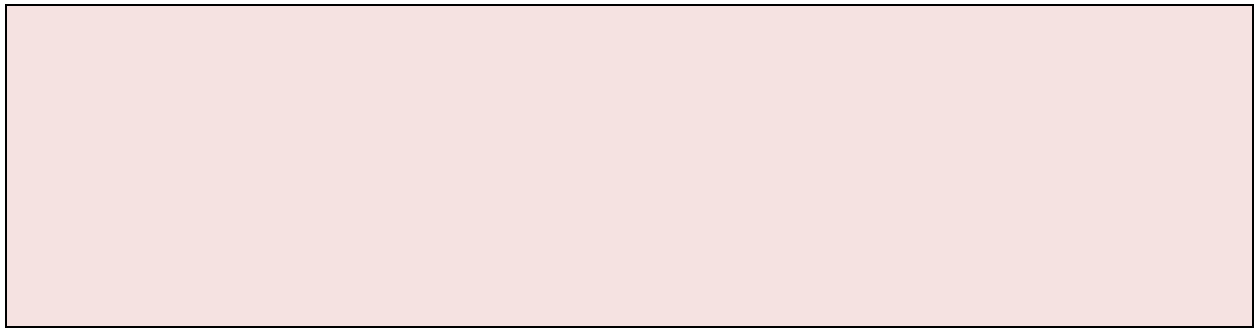
3.- CONEIXEMENTS PREVIS

4.- COMPETÈNCIES

- ▶ Conèixer els fonaments organitzatius de l'educació infantil i l'educació primària.
- ▶ Analitzar les condicions institucionals que emmarquen la pràctica docent en educació infantil i educació primària.
- ▶ Conèixer els condicionaments leglatius de l'activitat educativa.
- ▶ Conèixer i abordar situacions escolars en contextos multiculturals.
- ▶ Disposar de la capacitat de participar en la definició i avaluació de l'activitat general del centre atenent als criteris de gestió de qualitat.
- ▶ Pensar críticament les competències de les escoles i dels seus professionals.
- ▶ Conèixer models de millora de la qualitat en els centres educatius.

5.- RESULTATS D'APRENTATGE

Castellano
<p>Conseqentment amb les competències descrites, els objectius sobre els queè es dissenyarà el procés d'ensenyament-aprenentatge es delimiten en les següents adquisicions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conèixer i comprendre les teories organitzatives com a mitjà per a la millora de les organitzacions educatives. • Saber analitzar els components estructurals i dinàmics de l'escola com organització.. • Saber reconèixer els processos organitzatius dels centres educatius com a part essencial de la seva cultura. • Conèixer els momentos fonamentals que configuren el Sistema Educatiu a partir de l'ànàlisi legislatiu i la seua evolució, així com tot el sistema d'influències que generen els canvis legislatius. • Conèixer i analitzar la legislació vigent en matèria d'educació i en especial aquella que estructura la vida del centre educatiu. • Conèixer i identificar l'estructura organitzativa dels centres educatius i els seus components essencials. • Reconèixer i comprendre les característiques i condicions organitzatives en les que es desenvolupa el treball docent. • Implicar-se en processos que afavorisquen el desenvolupament de la capacitat investigadora i la innovació en els centres educatius. • Entendre i considerar els centres escolars com espais de col.laboració i desenvolupamente professional. • Entendre i saber analitzar els elements bàsics que caracteritzen una cultura participativa i projectar eixe coneixement al centre educatiu. • Conèixer i saber analitzar el sentit que tenen els documents institucionals en el centre educatiu, així com el paper que desenvolupen en l'organització i funcionament autònom dels centres. • Adquirir les bases per a l'exercici de la reflexió i l'anàlisi crític sobre problemes rellevants de l'àmbit organitzatiu. • Saber formular un pensament crític sobre l'escola i el seu funcionament en el context social immediat. • Conèixer i aplicar models de millora de la qualitat dels centres educatius.

6.- DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

Nom de la U.T.	I. LA ORGANIZACIÓ EDUCATIVA COMO A CAMP D' ESTUDI I INVESTIGACIÓ
Descripció de continguts	
<p>La pretensió és que l'estudiant tinga una aproximació al coneixement de l'organització escolar com un camp d'estudi i investigació que li permeta reconèixer les diferents posicions teòriques i ideològiques que configuren les representacions socials de l'escola.</p>	

Nom de la U.T.	2. MARC POLÍTIC EN L' ORGANIZACIÓ I DIRECCIÓ DE CENTRES DOCENTS
Descripció de continguts	
<p><u>2.1. Escola i societat.</u></p> <p>Aquest apartat servirà de punt de partida per a sentar les bases sobre les que iniciarem el camí. Analitzar, a partir del nostre marc legal, quines són les funcions que avui en dia li encomana la societat a l'escola i analitzar sobre la pràctica quines contradiccions hi poden haver.</p> <p><u>2.2. L'escola en el context administratiu</u></p> <p>Amb aquest tema es pretén que l'estudiant reconegua i diferencie les competències de les diferents administracions autonòmiques, locals i centrals i de quina manera les polítiques educatives, que d'elles es deriven, delimiten el funcionament dels centres.</p> <p><u>2.3. El marc legislatiu com possibilitant i/o condicionant</u></p> <p>Fer comprendre que el centre educatiu és possiblement una de les organitzacions social en les que el funcionament està més regulat al mateix temps que, com que els margens de maniobra són amplíssims, es tractarà de que reconeguen en quins àmbits resideix l'autonomia i fins on arriba, amb la finalitat d'aportar ferramentes personals i professionals amb les que faran front a les contingències que es presenten en la futura vida professional.</p> <p><u>2.4. El sistema educatiu espanyol: estructura i relació</u></p>	

Complementàriament es pretén que l'estudiant compregua que el sistema educatiu és una de les institucions socials més estructurades dels sistemes democràtics: amb unes característiques, formes i maneres d'ordenar-se que no tanca les possibilitats als individus.

Nom de la U.T.	3. ESCOLES DEMOCRÀTIQUES: LA GESTIÓ, LA COORDINACIÓ, LA PARTICIPACIÓ I LA CULTURA EN LA VIDA DELS CENTRES.
Descripció de continguts	
<p><u>3.1 Dimensions a l'hora d'estudiar l'organització d'un centre</u></p> <p>Es tracta de plantejar uns punts de partida que servisquen com a plataforma a l'hora de tractar tots els temes d'aquest bloc. Partirem d'unes premises entre les quals estan les dimensions que configuren l'organització d'un centre i analitzarem de quina manera estes dimensions poden facilitar o limitar el funcionament d'un centre.</p> <p><u>3.2 Democràcia i coherència escolar.</u></p> <p>Serà la nostra segona premisa a partir de la que analitzarem tota la sèrie de processos que un centre engega per tal de funcionar. Partint de la pregunta: per què és fonamental la búsqueda de la democràcia en la gestió i govern d'un centre? analitzarem els recursos amb els que compta per a que hi ha haja coherència en relació a les finalitats educatives. Serà molt important fixar-nos en els obstacles als que ha de fer front en el camí cap a la coherència, amb l'objectiu de formar a l'estudiant amb actituds allunyades de la burocratització de l'escola.</p> <p><u>3.3 Estructura del centres</u></p> <p>Pretenem aconseguir que l'estudiant entenga que la consolidació de les <i>estructures formals</i> de representació i control en les escoles suposen un avanç en la democratització del funcionament d'aquestes (els òrgans col·legiats legitimen la presa de decisions i incorporen control democràtic als centres) al mateix temps que fer-los conscients, com a futurs professionals, que el funcionament col·legiat està sotmés a la normativa i és, precisament, el seu compliment des d'una postura crítica el que assegura l'equitat en l'organització. Per altra banda, també abordarem la importància que té el <i>treball en equip</i> a l'hora de que el desplegament de les lleis siga eficaç per al centre i no es convertisca en un procés burocràtic.</p>	

Afegirem a l'apartat anterior l'anàlisi sobre com la *cultura escolar* específica de cada centre, ofereix una dimensió determinant i diferenciadora en el seu funcionament.

3.4. Autonomia dels centres educatius: Principis normatius i projectes que la desenvolupen.

Conseqüentment i a partir de la informació rebuda en l'apartat anterior, es tractarà de que els estudiants siguen capaços d'explorar els espais d'autonomia de que disposen els centres per a la seua gestió, a través de tot un entramat de projectes, reglaments i programes que poden desenvolupar de manera diferencial.

3.5. L'escola que aprèn

Analitzarem la manera en que una escola, fent ús de la seua autonomia, pot emprar estratègies per al seu propi desenvolupament professional, constituïnt-se en una institució que aprèn i, per tant, base per al canvi i millora de la pròpia escola.

3.6. La professió docent.

Estudiarem els models o enfocaments amb els que poden representar-se les diferents maneres d'actuar com a docent, per tal d'analitzar quina o quines poden ser més idònees per al desenvolupament de l'autonomia, estudiada en el tema anterior.

3.7. La gestió de la convivència.

Partint de que l'escola és un espai social de convivència on les relacions entre els diferents individus delimiten els processos d'ensenyament-aprenentatge i, al mateix temps, considerant que la convivència també és objecte d'aprenentatge, s'analitzaran diferents propostes que servisquen de reflexió a l'hora de calibrar quin model o models de gestió s'aproximen més a la concepció d'escola democràtica, participativa i coherent amb les finalitats educatives proposades a l'inici del curs.

3.8. L'acció tutorial

A partir del model d'integració presentat en la sessió anterior, analitzarem quin és el paper del tutor/a en aquesta qüestió i amb quins recursos pot comptar a l'hora d'educar al grup en i per a la convivència pacífica i integradora.

3.9. La gestió de la disrupció i el conflicte

Analitzarem estratègies de resolució a través de diferents casos reals, on el paper del docent i la participació de l'alumnat configurarà un espai d'aprenentatge.

3.10. La gestió de la diversitat

S'analitzaran els diferents plans que, des del marc legal, es poden contemplar en un centre segons les necessitats que presente. També s'incidirà en estratègies que poden afectar al tractament educatiu de les diferències dintre de l'aula, amb l'objectiu de buscar eines dirigides a una planificació i un control de l'aula que faciliten l'acció educativa.

3.11. La direcció dels centres educatius com a liderat comunitari i gestor de l'autonomia del centre.

De la mateixa manera es pretén que els estudiants reconeguen i valoren la importància dels equips directius i de la funció directiva com a dinamitzadora de l'autonomia dels centres , així com a elements per a la projecció de l'escola en la comunitat.

3.12. La participació de l'alumnat.

Analitzarem la relació que aquesta parcel·la de participació té en l'educació cívica, així com quins elements organitzatius i/o legals poden estar afectant al seu desenvolupament.

3.13. Relacions del centre amb la comunitat

L'apertura del centre a l'entorn (famílies, serveis municipals, organitzacions i associacions del barri...) suposa crear uns vïncles amb els contextos extraescolars que poden proporcionar elements enriquidors per a l'acció educativa. Tindre'ls en compte demana un canvi organitzatiu i de perspectiva que ha de ser incorporat al discurs de la formació del futur professional.

Nom de la U.T.	4. L'AVAUACIÓ I LA INNOVACIÓ EDUCATIVA
Descripció de continguts	
L'avaluació del sistema, del centre, del professorat i de l'alumnat.	
El centre com unitat de desenvolupament. Analitzarem el paper que tenen els projectes d'innovació en la professionalització docent i en la millora de la qualitat educativa, així com el la la investigació-acció i la seua importància en els processos de canvi educatiu.	

7.- VOLUM DE TREBALL

TIPUS D'ACTIVITATS NO PRESENCIALS	Hores
Assistència a activitats externes	5
Elaboració de treballs individuals	20
Elaboració de treballs en grup	20
Estudi i treball autònom	20
Lectures de material complementari	10
Preparació d'activitats d'avaluació	5
Resolució de cassos pràctics	10
TOTAL	90

8.- METODOLOGIA DOCENT

1. **Activitats de caràcter presencial** : 60 hores (40% del temps total de dedicació)

- **Classes** teòriques-pràctiques.

- Sessions en les que es treballaran els continguts de l'assignatura, emprant diferents recursos: exposicions, grups de treball, debats...

- **Tutories individuals i/o col·lectives.** Hauran de servir com a mitjà per a coordinar els estudiants amb les tasques individuals i de grup, així com per a avaluar tant els progressos individuals com les activitats i la metodologia docent.

2. **Activitats de caràcter no presencial** : 90 hores (60% del temps total de dedicació).

- **Estudi, treball autònom i treballs de camp.**

Es plantejaran lectures, accés i tractament de diferents fonts d'informació, anàlisi de notícies, treballs de camp, etc. en funció de les necessitats i de les disposicions del grup, tots ells orientats, supervisats i avaluats per la professora.

- **Treball en grup.**

La realització de treballs de grup té com a finalitat destacar la importància de l'aprenentatge cooperatiu, així com possibilitar a l'alumnat espais de recerca en àmbits relacionats amb el contingut de l'assignatura. L'exposició del treball es podrà fer en classe o en tutoria, depenent de la connexió amb les sessions del curs.

9.- AVALUACIÓ

Castellano

L'assignatura d'Organització i Direcció de Centres està dissenyada per a ser realitzada de manera presencial. La seua avaluació s'efectuarà en funció dels següents criteris:

- Examen final : 40%
- Anàlisi de 2 notícies de premsa relacionades amb el contingut de l'assignatura o, en cas de fer el seu seguiment al llarg del curs, se'n podrà fer una sola: 20% de la nota
- Descripció i anàlisi d'activitats realitzades a classe (20%).
- Anàlisi i exposició en grup sobre algun tema relacionat amb l'assignatura (20%)
- Avaluació processual que es realitzarà al llarg del curs i en la que es tindrà en compte: l'assistència a classe (80%), així com la participació i l'interés demostrat al llarg del mateix. En el cas de que algú previnga menys assistència, ho haurà de comunicar a la professora a l'inici del curs per tal de buscar una solució.

10.- BIBLIOGRAFÍA

APPLE, M.W. Y BEANE, J.A. (1997): **Escuelas democráticas**. Madrid. Morata.

BALL, S.J. (1989): **La micropolítica de la escuela. Hacia una teoría de la organización escolar**. Barcelona, Paidós / MEC. *

BELTRÁN LLAVADOR, F. Y SAN MARTÍN A(2002): **Diseñar La coherencia escolar**. Madrid: Morata. *

CARDA ROS, ROSA y LARROSA MARTINES, FAUSTINO, (2004): **La organización del centro educativo. Manual para maestros**. Alicante. Edit. Club Universitario

GENTO PALACIOS, SAMUEL, (1994): **Participación en la gestión educativa**. Madrid. Santillana

GONZALEZ, MARIA TERESA, (2008): **Organización y gestión de centros escolares. Dimensiones i procesos.** Madrid. Pearson Educación, S.A.

LEGISLACIÓN y DOCUMENTOS OFICIALES

MARTINEZ BONAFE, Angels (2002). **Vivir la democracia en la escuela: herramientas para intervenir en el aula y en el centro.** Sevilla. MCEP (También en Ed. Graó. 1999. Viure la democràcia a l'escola).

SANTOS GUERRA, M. A. (1997): **La luz del prisma. Para comprender las organizaciones educativas.** Edit. Aljibe. Málaga

SANTOS GUERRA, M. A. (2006): **La escuela que aprende.** Morata. Madrid

TORRES, J. (2001). **Educación en tiempos de neoliberalismo.** Madrid. Morata

VIÑAO, A. (2002): **Sistemas educativos, culturas escolares y reformas.** Madrid. Morata.